T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2023/370
KARAR NO : 2023/426
KARAR TR : 19/06/2023

ÖZET: Trafik kazasından kaynaklanan veİcra ve İflas Kanunu'nun 67. maddesine göre açılan itirazın iptali davasının, ADLİ YARGI YERİNDEçözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : .....Sigorta A.Ş.
Vekili : Av.Dr. A. Â. S
Davalı : İstanbul Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı
Vekili : Av. İ. E. Y, Av. T. E

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkilişirkete sigortalı .... DH ....plakalı aracın, 27/10/2018 tarihinde sürücüsününsevk ve idaresinde Sarıyer Bahçeköy yolu üzerinde seyir halindeyken aracın üst kısım muhtelif yerlerine yol kenarında bulunan ağacın devrilmesi ile maddi hasarlı trafik kazası meydana geldiğini,kazanın oluşumunda yola devrilen ağacın ve yolun bakımından sorumlu kurumun kusurlu olduğunun kaza tespit tutanağı ile tespit edildiğini; ekspertiz raporuna görearaçta toplamda 5.600 TL hasar meydana geldiğini, hasar tutarının müvekkili tarafından ödendiğini;itirazın iptali davasını açarak dava konusu ettiklerialacağın tahsilin istediklerini ancakdavalı tarafintakibe itiraz ettiğini belirterek;fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak üzere, davalı tarafin itirazının iptali ile 5.600 TL asıl alacağın ödeme tarihinden itibaren işleyecek ticari temerrüt faiziyle birlikte tahsiline, alacak tutarının %20'sinden aşağı olmamak kaydıyla icra inkâr tazminatına hükmedilmesine karar verilmesi istemiyleadli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. **İstanbul 20. Asliye Hukuk Mahkemesi 08/10/2020 tarih ve E.2020/463, K.2020/247 sayı**ile, davada görevli yargı kolunun idari yargı olduğu gerekçesiyle6100 sayılı HMK'nın 114/1-b, 115/2 maddeleri uyarınca davanın dava şartı yokluğundan usulden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir.Kararın ilgili kısımları şöyledir:

"Dava, haksız eylemden kaynaklanan alacağa ilişkin başlatılan icra takibine yapılan itirazın iptali talebinden ibarettir.

Yargıtay özel daireleri ve Hukuk Genel Kurulunun kabulüne göre; kasko sigorta şirketi tarafından halefiyete dayalı olarak kazanın meydana geldiği yolun yapım, bakım ve onarımından sorumlu olan davalı idare aleyhine açılan davaların idari yargıda görülmesi gerektiği belirtilmiş, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 110. Maddesinde belirtilen "bu kanundan doğan sorumluluk davalarının" ibaresinden anlaşılması gerekenin motorlu aracın işletilmesi sonucu doğan zararlar nedeni ile "motorlu aracın işleteni ve bağlı olduğu teşebbüsün sahibinin" sorumlu olduğu davalar olarak kabul edilmiş, KTK'da kuruluşlar ve komisyonlara verilen görev ve yetkilere ilişkin sorumluluğun bu Kanun kapsamında değerlendirilmesi gerekip gerekmediğine ilişkin olarak da kuruluş yasaları yanında büyükşehir belediyeleri ve diğer belediyelere KTK'nın 10. maddesinde de genel olarak karayollarını emniyetle kullanılmasını sağlamakla görevli ve yetkili kılındığı, belediyelerin ve diğer kamu idarelerinin trafik düzeni ve trafik güvenliği ile ilgili üstlendikleri kamu hizmetlerinden dolayı hukuki sorumluluğun düzenlenmediği, büyükşehir belediyeleri ve diğer belediyelerin karayolu yapım, bakım ve işletilmesi şeklindeki kamu hizmetleri gibi diğer kamu kuruluşlarının kendi görev alanlarındaki kamu hizmetlerinin, idare hukuku ilke ve kurallarına göre yürütüleceği, hizmet kusuruna dayalı olarak açılan davaların idari yargıda görülmesi gerektiği belirlenmiştir. (Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 22.Hukuk Dairesi'nin 27/02/2017 tarih 2017/175 Esas 2017/192 Karar sayılı ilamı)

Tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirildiğinde; davacı şirkete kasko sigortalı aracın refüje çarpması sonucunda maddi hasarlı trafik kazası meydana geldiği ve kazanın meydana gelmesinde devrilen ağaç kapsamında yol bakım çalışmalarının yetersizliği nedeniyle davalı kurumun kusuru bulunduğundan bahisle başlatılan takibe yapılan itirazın iptaline ilişkin iş bu davanın açıldığı, bu kapsamda davalının kaza yerinde gerekli güvenlik önlemlerini almaması nedeniyle hizmet kusuruna

dayalı olarak açılan davada uyuşmazlığın çözümünde idari yargı yolunun görevli olduğu..."

3. Davacı vekili bu kez, trafik kazası sonucunda doğan zararın sigortalıya ödenmesi nedeniyle, 5.600 TL alacağınfaizi ile birlikte davalı idareden rücuen tazmini istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

4. **İstanbul 4. İdare Mahkemesi 31/03/2022 tarih ve E.2022/1916 sayı**ile, davanın adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varıldığından,2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca, İstanbul 20. Asliye Hukuk Mahkemesi nezdinde açılandavada verilengörevsizlik kararı üzerine Mahkemelerindeaçılan davada, görevli yargı yerinin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına, Uyuşmazlık Mahkemesince bu konuda karar verilinceye kadar davanın incelenmesinin ertelenmesine karar vermiştir.Kararın ilgili kısımlarışöyledir:

"İncelenen uyuşmazlıkla ilgili olarak; Sarıyer Bahçeköy yolu üzerinde seyir halindeyken davacı şirket tarafından sigortalanan .... DH ....plakalı aracın üst kısım muhtelif yerlerine yol kenarında bulunan ağacın devrilmesi suretiyle meydana gelen kazada, idarenin yola devrilen ağacın ve yolun bakımından sorumluluğu bulunması sebebiyle sigortalı araçta oluşan zararın tazmini talebiyle dava açıldığı ve davanın 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'ndan doğan bir sorumluluk davası olduğu anlaşılmaktadır.

Uyuşmazlık Mahkemesinin benzer bir konuda verdiği, 24.02.2020 tarih ve E:2020/129, K:2020/l 81 sayılı ilamı ile "2918 sayılı Yasanın 19.01.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi gözetildiğinde meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan davanın adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği"ne karar verilmiştir.

2918 sayılı Kanun'un 19/01/2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ve yukarıda alıntılanan Uyuşmazlık Mahkemesi Kararı gözetildiğinde meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan iş bu davanın adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Öte taraftan, bakılmakta olan davanın icra sürecine itiraz niteliğinde açıldığı gözetildiğinde de Uyuşmazlık Mahkemesinin benzer bir konuda verdiği, 22/06/2020 tarih ve E:2020/327, K:2020/397 sayılı ilamı ile "İcra İflas Kanunu'nun değişik 67. Maddesine göre itirazın iptali istemiyle açılan davanın adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği "ne karar verildiği kararı da yine işbu davaya konu uyuşmazlığın görülmesi gereken yargı kolu yönünden ışık tutacak niteliktedir."

III. İLGİLİ HUKUK

5. 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun *"İlamsız takip"* başlıklı Üçüncü Bap, 42-49. maddelerinde takip yöntemleri gösterilmiş; "*Takip talebi ve muhtevası"* başlıklı 58. maddesinde, takip talebinin icra dairesine yazı ile veya sözlü olarak veya elektronik ortamda yapılacağına işaret edilmiş,"*Ödeme emri ve muhtevası*" başlıklı 60. maddesine göre, takip talebi üzerine icra müdürünce ödeme emri düzenleneceği belirtilmiş,Kanun'un 62-65. maddelerinde itiraza ilişkin hükümlere yer verilmiş, 66. maddesinde, süresi içinde yapılan itirazın takibi durduracağı kurala bağlanmıştır.

6. 2004 sayılı Kanun'un "*a) İtirazın iptali*" başlıklı67. maddesi şöyledir:

"(Değişik: 18/2/1965-538/37 md.)

(Değişik birinci fıkra: 17/7/2003-4949/15 md.) Takip talebine itiraz edilen alacaklı, itirazın tebliği tarihinden itibaren bir sene içinde mahkemeye başvurarak, genel hükümler dairesinde alacağının varlığını ispat suretiyle itirazın iptalini dava edebilir.

(Değişik: 9/11/1988-3494/1 md.) Bu davada borçlunun itirazının haksızlığına karar verilirse borçlu; takibinde haksız ve kötü niyetli görülürse alacaklı; diğer tarafın talebi üzerine iki tarafın durumuna, davanın ve hükmolunan şeyin tahammülüne göre, red veya hükmolunan meblağın yüzde yirmisinden aşağı olmamak üzere, uygun bir tazminatla mahkum edilir.

İtiraz eden veli, vasi veya mirasçı ise, borçlu hakkında tazminat hükmolunması kötü niyetin sübutuna bağlıdır.

(Mülga dördüncü fıkra: 17/7/2003-4949/103 md.)

Birinci fıkrada yazılı itirazın iptali süresini geçiren alacaklının umumi hükümler dairesinde alacağını dava etmek hakkı saklıdır.

(Ek fıkra: 2/7/2012-6352/11 md.) Bu Kanunda öngörülen icra inkar tazminatı, kötü niyet tazminatı ve benzeri tazminatların tespitinde, takip talebi veya davadaki talep esas alınır."

7. 2004 sayılı Kanun'un "*İcra daireleri*" başlıklı 1. maddesinin birinci fıkrasında, *"Her asliye mahkemesinin yargı çevresinde yeteri kadar icra dairesi bulunur"* denilmektedir.

8. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "*İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı"* başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"1. (Değişik: 10/6/1994 - 4001/1 md.) İdari dava türleri şunlardır:

a) (İptal: Anayasa Mahkemesinin 21/9/1995 tarihli ve E:1995/27, K:1995/47 sayılı kararı ile; Yeniden Düzenleme: 8/6/2000-4577/5 md.) İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler

tarafından açılan iptal davaları,

b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları

c) (Değişik: 18/12/1999-4492/6 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar.

2. İdari yargı yetkisi, idari eylem ve işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimi ile sınırlıdır. İdari mahkemeler; yerindelik denetimi yapamazlar, yürütme görevinin kanunlarda ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde gösterilen şekil ve esaslara uygun olarak yerine getirilmesini kısıtlayacak, idari eylem ve işlem niteliğinde veya idarenin takdir yetkisini kaldıracak biçimde yargı kararı veremezler.

3. (Mülga: 2/7/2018 - KHK-703/185 md.)"

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

9. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Ali ÖZGÜR'ün katılımlarıyla yapılan 19/06/2023 tarihli toplantısında; dosya üzerinde 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesinin, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuru yaptığı, Kanun'un 14. maddesine göre olumsuz görev uyuşmazlığı bulunduğunun ileri sürülebilmesi için davanın *"tarafları, konusu ve sebebinin aynı"* olması koşulunun öngörüldüğü, buna göre; adli yargı yerinde aynı somut olay nedeniyle borçlunun itirazının iptali ile icra inkar tazminatına hükmedilmesi istemiyle; buna karşılık idari yargı yerinde rücuen tazminat davası açılmış ise de; ikinci davanın, ilk davada verilen karar doğrultusunda oluşturulduğu ve *"itirazın iptali ile icra inkar tazminatına hükmedilmesi"* istemi yönünden görev uyuşmazlığının doğduğu kanaatine varıldığından ve sonuçta Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

10. Raportör-Hakim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

11. Dava, davalı idarenin sorumluluk sahasındaki yolda meydana gelen maddi hasarlı trafik kazası sebebiyle oluşan hasar bedelinin tahsili amacıyla yürütülen icra takibine yapılan itirazın iptali ile icra inkar tazminatına hükmedilmesi istemiyle açılmıştır.

12. Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri uyarınca, itiraz nedeniyle takibin durması üzerine alacaklıya, itirazın iptali için 2004 sayılı Kanun'da iki yola başvurma olanağı tanınmış olup, bunlardan birincisi, 67. maddeye göre mahkemeye başvurmak, İkincisi ise 68, ek 68/a ve ek 68/b maddelerine göre tetkik merciinden itirazın kaldırılmasını istemektir. İncelenen uyuşmazlıkta alacaklı konumundaki davacı tarafından, 67. maddeye göre mahkemeye başvurmak suretiyle itirazın iptali davası açılmıştır.

13. Yukarıda hükmü yazılı 67. maddede sözü edilen mahkeme ile icra dairesinin bulunduğu yargı çevresi bakımından bağlı olduğu asliye mahkemesinin anlaşılması ve takip hukukuna özgü bulunan itirazın iptali davasının adli yargı yerinde görülmesi gerektiği açıktır.

14. Bu duruma göre, İcra ve İflas Kanunu'nun değişik 67. maddesine göre açılan itirazın iptali davasının görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır. Kaldı ki davanın idarenin hizmet kusuru sonucu oluşan trafik kazasından kaynaklanan rücuan tazminat davası olarak kabulü halinde de, Uyuşmazlık Mahkemesinin yerleşik içtihatları gereği 2918 sayılı Kanun uyarınca açılan her türlü sorumluluk davalarında adli yargı görevlidir.

15. Yukarıda belirtilen hususlar gözönünde bulundurularak, İstanbul 4. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile İstanbul 20. Asliye Hukuk Mahkemesinin 08/10/2020 tarih ve E.2020/463, K.2020/247 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. İstanbul 4. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile İstanbul 20. Asliye Hukuk Mahkemesinin 08/10/2020 tarih ve E.2020/463, K.2020/247 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

19/06/2023 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Muammer	Nigün	Doğan	Eyüp
TOPAL	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Ali
ARSLAN	BALLI	ÖZGÜR